הנוער והמשבר המיני

את ד"ר מקס מרקוזה סכסואולוג ופסיכולוג

„הנוער סובל ממעצורים!"

„הראיון המתפרסם לחלן ניתן לחברי מערכת העולם הזה על ידי ד"ר מקס מרקוזה, אחד המומחים הנודעים ביותר בשטח המין בישראל.

ד"ר מרקוזה פועל זה 50 שנה בריפוי הפסיכולוגי של הפרעות מיניות. משך 20 השנים האחרונות עסק במקצוע זה בתל־אביב. התענין במיוחד בשטח זה במשקי החתישבות העובדת. הוא פרסם ספרים, חוברות ומאמרים בדתי־ספורים על נושא זה בכתבי־עת מדעיים.

הוא לא הסתפק בקביעת עובדות סטטיסטיות יבשות, אלא ניסה למצוא את הגורמים הנפשיים הלאומיים והכלל־אנושיים העומדים מאחורי עובדות אלה. התיאוריה המענינת שלו על הקשר בין הנשמה הלאומית היהודית ובין ההפרעות בחיי הפרט ראויה לתשומת לב מיוחדת, והיא משתקפת בחלק האחרון של ראיון זה.

בגליון השבוע הבא יפרסם „העולם הזה" בסידרה זו ראיון עם רופא־מין נודע, הסוקר את מצב מחלות־המין בארץ וקובע עמדה מדעית לגבי בעיות הפריצות.

ד"ר מרקוזה, מה מספר המקרים של הפרעות מיניות בארץ?

ישנם מקרים בלתי־ספורים.

איך אתה מעריך מצב זה בהשוואה למצב באריצות אחרות?

בשנים האחרונות נסיוני מקומי בלבד. אך דומני שהמספר גדול בכל מקום בעולם, אלא שבישראל רבו המקרים יותר מבכל מקום אחר.

מה הסיבות להפרעות המיניות?

בשתי תופעות עקריות. ראשית: הפרעות בשטח מציאת המגע החפשי, הספונטני, בין צעירים וצעירות, בין בחורים ובחורות. שנית: הפרעות פאתולוגיות המתבטאות בחוסר כושר מיני מסוגים שונים.

המשך

בזמן האחרון גברו במידה רבה התופעות של ejaculatio praecox* המספר גדל מאד בהשוואה למצב בארץ לפני 20 שנה. אמנם, יש לקחת בחשבון שקודם לכן לא היו הגברים פונים בענין זה לרופאים. הגבר היהודי, וגם הלא־יהודי, לא התענין בגורל האשה במטה. הוא הלך לרופא רק כשהוא עצמו סבל ממשהו. כיום הוא פונה לרופא כשהפתיחה האופיינית בפיו היא: „איני יכול לספק את אשתי!" כוונתי לגברים בגיל 20 עד 40.

האם הם מתענינים עתה יותר בגורל הנשים?

כן. יש גברים שמשך עשר שנים היה נדמה להם שנישואיהם מאושרים. לפעמ נודע להם במקרה, שהאשה אינה מקבלת סיפוק כלל, שהיא אומללה, או שמצאה סיפוק אצל גברים אחרים. או הם באים לרופא.

משמע שריבוי ההפרעות בין הגברים עידה על זה שבין הנשים?

לא. מספר המקרים אצל הגברים והנשים שווה. אולם בעבר השלימה האשה שלא קבלה סיפוק עם גורלה. היא לא הבינה שיכול להיות אחרת. עתה התעוררה. היא דורשת סיפוק. אם אין היא מוצאת אותו אצל בעלה, עלול הדבר לגרום להפקרות מינית מצדה. היא עוברת מגבר לגבר.

מתוך אהבה?

לגמרי לא. גם לא מתוך יצר. היא פשוט רוצה לנסות למצוא סיפוק. יתכן שהבעל אינו יודע כלל את מצב אשתו. בעוד שהאשה יכולה להרגיש באופן גופני את רגש הגבר, הרי הגבר אינו יכול לדעת כלל אם האשה באה על סיפוקה או לא, אם האשה מעלימה את הדבר ממנו.

מהי הסיבה העיקרית להפרעות אלה?

לדעתי, הסיבה היא הדאגה למניעת הריון באמצעים בלתי־נכונים. הדרך שרוב הגברים נוקטים היא ה־Coitus interuptus** כלומר, המשגל שאינו מסתיים. הדרך השניה, הנפוצה בהרבה פחות, היא שימוש הגבר באמצעי מניעה. שתי הדרכים פסולות מבחינה נפשית וגופנית.

מה הדרך הנכונה?

השיטה הנכונה היא שהאשה עצמה תשתמש באמצעי מניעה. שיטה זו בטוחה ביותר, באופן יחסי, ואין היא מפריעה לגבר. ישנם קיבוצים בהם כל הנשים משתמשות בשיטות אלה. אולם בעיר, כשהאשה צריכה לפנות לרופא, אין היא נוטה לעשות זאת. התוצאה היא פחד וחוסר סיפוק, המתבטאים באימפוטנטיות (חוסר אונים) מצד הגבר ובפרי־גידיות (קרירות) אצל האשה.

* הזרעה מוקדמת.

מה ביחס להפרעה השניה שדיברת עליה – חוסר הכשרון הטבעי למצוא מגע בקרב אנשים צעירים

ישנם הרבה בחורים בודדים, ולא פחות מכך בחורות בודדות, טובים, הגונים, מפותחים מכל הבחינות, הסובלים נוראות מבדידות. אין הם מוצאים מגע בין איש לרעותו. הדב קיים אפילו בקיבוצים. אנחנו יודעים שחלק מן הנוער שם נשאר ברוזקות!

מהי הסיבה?

התרוץ הנצחי הוא: „אין לנו הזדמנות!" אולם זה לא נכון מבחינה אובייקטיבית. יש תמיד הזדמנות. הצעירים האלה סובלים מהפרעה שמקורה נברוטי.

כיצד נוצרת הפרעה זו?

הסיבות שונות. רגשי נחיתות, הפחד מפני חוסר כוח גברא, מוסריות מופרזת, הקשר לאמא. בעיקר, הפחד מפני נישואים.

זה המצב אצל הבחורים

גם אצל הבחורות. אמנם, הדבר בולט יותר אצל הבחורים, כי מהם נדרשת היוזמה.

והאם עיני הבין שהבחורות פוחדות מפני נישואין

להיפך. הבחורים הם הפוחדים מפני התקשרות. אצל הבחורה הסיבה הפוכה. היא רוצה לשמור על בתוליה עד לנישואין.

יש גרים יתסביכים

כן. ישנו ריבוי עצום של מקרי בתולים־למחצה, היינו שבחורות באות במגע מיני מלא עם בחורים, אולם נמנעות מן המעשה המיני עצמו. בעבר היה המצב הרבה יותר טוב. תנועות לחמו נגד תופעה זו. גם באירופה התמעטה התופעה, התפשט מוסר אמיתי יותר. אך בארץ יצורות הצעירות להתחתן, והן חוששות שאיבוד הבתולים יפריע להן.

האם מפריע הדבר מבחינה גופנית או נפשית

מבחינה נפשית, מבחינת האופי, אם כי לא מבחינה רוחנית, מקור התופעה הוא ברצון להטעות, לרמות. מבחינה גופנית אין זה מזיק, אם שני הצדדים באים על סיפוקם המיני המלא בדרך זו.

האם אין פתרון אחר

בעולם עושים ניתוחים להחזרת הבתולים. זהו ניתוח קל מאד, כל רופא היודע לנתח יכול לעשות זאת. אני חושב שזה מתנגד למוסר המקצועי, אבל יש רופאים האומרים שאם בחור הוא כה סיפש עד שהוא דורש כי בחורה בת 25 תהיה חסרת כל נסיון של חיים מיניים, הרי מגיע לו שירמו אותו.

מהי הסיבה העיקרית להפרעות אלה?

לדעתי, הסיבה היא הדאגה למניעת הריון באמצעים בלתי־נכונים. הדרך שרוב הגברים נוקטים היא ה־Coitus interuptus** כלומר, המשגל שאינו מסתיים. הדרך השניה, הנפוצה בהרבה פחות, היא שימוש הגבר באמצעי מניעה. שתי הדרכים פסולות מבחינה נפשית וגופנית.

מה הדרך הנכונה?

השיטה הנכונה היא שהאשה עצמה תשתמש באמצעי מניעה. שיטה זו בטוחה ביותר, באופן יחסי, ואין היא מפריעה לגבר. ישנם קיבוצים בהם כל הנשים משתמשות בשיטות אלה. אולם בעיר, כשהאשה צריכה לפנות לרופא, אין היא נוטה לעשות זאת. התוצאה היא פחד וחוסר סיפוק, המתבטאים באימפוטנטיות (חוסר אונים) מצד הגבר ובפרי־גידיות (קרירות) אצל האשה.

* הזרעה מוקדמת.

מה ביחס לבתולים

כיום קשה יותר לאשה לחיות לבד. לפנים היה לה רצון חזק יותר לאי־תלות. כיום תופסת הבעייה הכלכלית את המקום המרכזי במחשבתה. נוספים על כך גם תנאי המגורים.

יאצי גברים

אצל הגברים המצב הפוך. גדל הפחד מפני הנישואים. ישנה גם בעייה של שיכון. קשה להתחתן. אם נכנס הזוג הצעיר לגור אצל ההורים, הרי זו כבר התחלה רעה לנישואים.

ישנם מקרים נוראים שזוג אינו יכול להתגרש בגלל חוסר שיכון.

האם אתה חושב שיש לזקוף את שאיפת הנישואים גם על חשבון האופי הצברי, אופיה של יבידת הארץ

כן. אך הצד הכספי הוא המכריע.

מרקוזה: מה המצב לגבי המקרים של סטיות מיניות. האם ישנם מקרים רבים של הומוסקסואליות

הדבר נפוץ מאד. יתכן והאחוז לא גדל, אך הדבר נעשה יותר חופשי. אין מחביאים אותו עוד. להומוסקסואליים ישנם מועדונים ובתי קפה. המצב ביניהם קל יותר.

גם אצל הנשים

כן. ישנם גם מקרים רבים שהומוסקסואליים מתחתנים.

כדי להטעות את המשפחה והחברה, לשים קץ לרכילות. להקל על המגע עם בעלי אותה סטיה. יש גם שאיפה משפחתית. ההומוסקסואלי רוצה בחיי משפחה, באשה ובילדים. ישנם מקרים שאחרי תריסר שנות נישואים אין לאשתו מושג שבעלה הומוסקסואלי. ההפרעות המיניות מכה הסוגים בארץ יש הן מקור גם בתכונות הלאומיות היהודיות

בהחלט כן. היהודים סובלים מטבעם מרגשות נפשית מופרזות. בכל העולם גדול אצל היהודים אחוז הנברוזות והפסיכוזות.

ניכר

מגורל הפרט והכלל. אצל היהודי ישנה התפתחות מופרזת של הצד השכלי, הרציונלי; ואילו הצד הטבעי, שמקורו ביצר, מקופח. חיי האינסטינקט מוחלשים. אין סינתיזה נורמלית בין אתיקה ורצון לבין חיי היצר והאינסטינקט. ואילו דוקא בחיי המין חשובה מאד סינתיזה זו, בחיי המין יש מסילה התנגשות בין השנים.

בחיי המין יש מסילה

מצד אחד רוצה היהודי להיות מעבר למושגים ישנים. ששוב אינם מתאימים להגיון. הוא רוצה להגיע לרמה חדשה, מתקדמת יותר. ואילו הרגש שלו נשאר ברמה הקודמת. הדבר היה בולט מאד בשעתו בקיבוצים. רגשי הבושה והקנאה נראו ליהודים רבים כדבר ישן ומפגר. לדעתי, אלה הם רגשי יסוד חיוניים, לא רק תופעות חברתיות שנקנו בסביבה החברתית.

לא במקצת. כי אם במידה גדולה מאד

ישנם הבדלים כמו, למשל, העובדה שזמן ההתבגרות המינית של הנערות היהודיות מארצות שונות הוא שונה. אולם יש משהו כלל־יהודי. למשל, הבגרות המינית באה אצל יהודיה מאנגליה הרבה יותר מאוחר מאשר אצל יהודיה מפולניה, אך הרבה יותר מוקדם מאשר אצל האנגליה הגויית.

מה ההבדל בין אשכנזי לספרדי

יש הבדל בנטיה, במסורת, בסביבה. האשכנזים יותר חסונים, יותר מוצקים, אך הספרדים הם יותר בריאים. אצלם יש פחות בקורת על הלידה. הדת אצלם חזקה יותר. יש תלות חזקה יותר בהורים. עכשיו השינויים אצל הספרדים גדולים יותר. ההעזונים אצלם חזקים יותר.

כדי להתחם בריבוי ההפרעות

קשה לעשות הכללות. למעלה מ־50 שנה נעשו באירופה מאמצים להביא הסברה מינית להמונים, אך רוב הנסיונות לא השיגו את מטרתם. למשל, התחילו בהסברה נגד מחלות מיניות, והסברה זו הביאה יותר נזק מאשר תועלת, היא הטביעה על נפש הצעיר פחד נצחי מפני מגע מיני. בדרך כלל אני סבור שיש צורך בהסברה, אך בחוגים קטנים, שהם יכול המסביר לפתור את הבעיות האישיות של מאזיניו. קופת־חולים עושה מאמצים רבים בכיוון זה בתחום הספר.

הדבר נעשה בכמה מקומות בארץ, בשעורי הטבע. הדבר תלוי במורה. קשה לעשות הכללות. היו כמה תוצאות רעות מאד, אך היו גם תוצאות טובות. יש למצוא פשרה נכונה בין סיפוק יצר הסקרנות של הנער בשטח המיני, ובין שלילת יצר זה.

האם ניתה פעם הזדמנות יסודית שכזו בעיית המין בקרב הנוער הישראלי

לא. הדבר קשה מאד. יש לקחת בחשבון שישנם הבדלים